

Romawa

¹ Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yă zama manzo, kebabbe kuma domin bisharar Allah.

² Bisharar da Allah ya yi alkawari tuntuni ta bakin annabawansa a cikin Nassosi Masu Tsarki

³ game da Dansa. Wanda bisa ga mutuntakarsa, zuriyar Dawuda ne.

⁴ Wanda bisa ga Ruhun tsarki, an shaida shi da iko cewa shi Dan Allah ne ta wurin tashinsa daga matattu. Wannan bishara kuwa game da Yesu Kiristi Ubangijinmu ne.

⁵ Ta wurinsa da kuma saboda sunansa, muka sami alheri muka kuma zama manzanni don mu kira mutane daga cikin dukan Al'ummai zuwa ga biyayyar da take zuwa daga bangaskiya.

⁶ Ku ma kuna cikin wadanda aka kira ku zama na Yesu Kiristi.

⁷ Wannan wasika ce zuwa ga dukanku da kuke a Roma wadanda Allah yake kauna, wadanda kuma ya kira domin su zama tsarkaka.

Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma daga Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku.

Bulus ya yi marmari yă ziyarci Roma

⁸ Da farko, ina gode wa Allahna ta wurin Yesu Kiristi saboda ku duka, gama ana ba da labarin bangaskiyarku a ko'ina a duniya.

⁹ Allah, wanda nake bauta wa da dukan zuciyata cikin wa'azin bisharar Dansa, shi ne shaidata a kan yadda kullum ina tunawa da ku

¹⁰ cikin addu'o'ina a kowane lokaci; ina kuma addu'a cewa a karshe in Allah ya yarda hanya za tă bude mini in zo wurinku.

¹¹ Ina marmarin ganinku don in ba ku wata baiwar ruhaniya, don ku yi karfi

¹² wato, don ni da ku mu karfafa juna ta wurin bangaskiyarmu.

¹³ Ina so ku sani 'yan'uwa cewa na yi shirin zuwa wurinku sau da dama (amma aka hana ni yin haka sai yanzu). Na so in zo domin in sami mutane wa Kiristi a cikinku, kamar yadda na yi a cikin sauran Al'ummai.

¹⁴ Ina da hakki ga Hellenawa da wadanda ba Hellenawa ba, ga masu hikima da kuma marasa azanci.

¹⁵ Shi ya sa na yi himma sosai in yi muku wa'azin bishara ku ma da kuke a Roma.

¹⁶ Ba na jin kunyar bishara, gama ita ikon Allah ne domin ceton kowa da ya gaskata, da farko ga Yahudawa, sa'an nan ga Al'ummai.

¹⁷ Gama a cikin bishara an bayyana adalci daga Allah wanda yake ta wurin bangaskiya daga farko zuwa karshe, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya."*

Fushin Allah a kan 'yan adam

¹⁸ Ana bayyana fushin Allah daga sama a kan dukan rashin sanin Allah da kuma muguntar

* **1:17** Hab 2.4

mutanen da suke danne gaskiya ta wurin mu-guntarsu,

¹⁹ gama abin da ana iya sani game da Allah a bayyane yake a gare su, domin Allah ya bayyana musu shi.

²⁰ Gama tun halittar duniya halayen Allah marar ganuwa, madawwamin ikonsa da kuma allahntakarsa, ana iya ganinsu sarai, ana fahim-tarsu ta wurin abubuwan da Allah ya halitta, domin kada mutane su sami wata hujja.

²¹ Gama ko da yake sun san Allah, ba su daukaka shi a matsayin Allah ko su gode masa ba, sai dai tunaninsu ya zama banza, zukatansu masu wauta kuma suka duhunta.

²² Ko da yake sun dauka su masu hikima ne, sai suka zama wawaye,

²³ suka kuma yi musayar dfaukakar Allah marar mutuwa da siffofin da aka kera su yi kama da mutum mai mutuwa da tsuntsaye da dabbobi da kuma halittu masu ja da ciki.

²⁴ Saboda haka Allah ya yashe su ga mugayen sha'awace-sha'awacen zukatansu ga fasikanci don a kaskantar da jikunansu ga yin abin kunya.

²⁵ Sun sauya gaskiyar Allah da karya, suka kuma yi wa abubuwan da aka halitta sujada suna bauta musu a maimakon Mahalicci, wanda ake yabo har abada. Amin.

²⁶ Saboda wannan, Allah ya yashe su ga sha'awace-sha'awacensu masu bankyama. Har matansu suka sauya daga hadsuwar mace da miji wadda ita ce daidai bisa ga halitta zuwa hadsuwa da 'yan'uwansu mata wadda ba daidai ba.

27 Haka ma maza suka bar al'adar kwana da mata suka tunzura cikin sha'awar kwana da juna, abin da ba daidai ba bisa ga halitta. Maza suka aikata rashin kunya da wadansu maza, suka jawo wa kansu sakamako daidai da baudewarsu.

28 Da yake ba su yi tunani cewa ya dace su rike sanin Allah da suke da shi ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi, su aikata abin da bai kamata a yi ba.

29 Sun cika da kowace irin keta, mugunta, kwadsayi, da tunanin banza da wofi. Suka kuma cika da kishi, kisankai, fada, rudu, da kuma riko a zuci. Su masu gulma ne,

30 da masu bata suna, masu kin Allah, masu rashin kunya, masu girman kai, masu rigima; sukan kaga hanyoyin yin mugunta; suna rashin biyayya ga iyayensu;

31 su marasa hankali ne, marasa bangaskiya, marasa kauna, marasa tausayi.

32 Ko da yake sun san dokar adalcin Allah cewa masu aikata irin wadannan abubuwa sun cancanci mutuwa, duk da haka ba cin gaba da aikata wadannan abubuwa kadai suke yi ba, har ma suna goyon bayan masu yinsu.

2

Shari'ar adalcin Allah

1 Saboda haka, kai da kake ba wa wani laifi, ba ka da wata hujja, gama a duk lokacin da kake ba wa wani laifi, kana hukunta kanka ne, domin kai da kake ba wa wani laifi kai ma kana aikata wadannan abubuwa.

² Yanzu mun san cewa hukuncin Allah a kan masu aikata wadannan abubuwa daidai ne.

³ Saboda haka sa'ad da kai mutum kurum, kana ba su laifi, duk da haka kana aikata abubuwan nan, kana tsammani za ka tsere wa hukuncin Allah ne?

⁴ Ko kuma kana rena wadatar alherinsa, hakurinsa, da kuma jimrewarsa ne ba tare da sanin cewa alherin Allah yana kai ka ga tuba ba ne?

⁵ Amma saboda taurinkanka da zuciyarka marar tuba, kana tara wa kanka fushi a ranar fushin Allah, sa'ad da za a bayyana hukuncinsa mai adalci.

⁶ Allah, "Zai sāka wa kowane mutum gwarg-wadon aikin da ya yi."*

⁷ Ga wadanda ta wurin naciya suna yin nagarta suna neman d'aukaka, girma da rashin mutuwa, su za a ba su rai madawwami.

⁸ Amma ga wadanda suke sonkai wadanda suke kin gaskiya suke kuma bin mugunta, akwai fushi da haushi domin-su.

⁹ Akwai wahala da bakin ciki ga duk mutumin da yake aikata mugunta, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai,

¹⁰ amma akwai d'aukaka, girma da salama ga duk mutumin da yake aikata alheri, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai.

¹¹ Gama Allah ba ya nuna bambanci.

¹² Duk wadanda suka yi zunubi a rashin sanin doka, a rashin doka za su hallaka, wadanda kuma suka yi zunubi karkashin doka, a karkashin doka za a hukunta su.

---

* ^{2:6} Zab 62.12; K Mag 24.12

13 Gama ba masu jin dokar ne suke da adalci a gaban Allah ba, amma wadanda suke yin biyayya da dokar, su za a ce da su masu adalci.

14 Tabbatacce, sa'ad da Al'ummai, wadanda ba su da dokar, suka aikata abubuwan da dokar take bukata, abubuwan sun zama doka ke nan gare su, ko da yake ba su da dokar.

15 To, da yake sun nuna cewa abubuwan da dokar take bukata suna a rubuce a zukatansu, lamirinsu yana kuma ba da shaida, tunaninsu kuwa yanzu yana zarginsu ko kuma yana kāre su.

16 Wannan zai faru a ranar da Allah ta wurin Yesu Kiristi zai shari'anta boyayyun abubuwan da mutane suka yi, yadda bisharata ta furta.

Yahudawa da doka

17 To, kai, da kake kirana kanka mutumin Yahuda; in kana dogara ga doka kana kuma takama da dangantakarka da Allah;

18 in ka san nufinsa ka kuma amince da abin da yake mafifici domin an koyar da kai bisa ga doka;

19 in ka tabbata cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga wadanda suke cikin duhu,

20 mai koyar da masu wauta, malamin jarirai, domin a cikin dokar ce akwai sani da gaskiya

21 to, kai mai koya wa wadansu, ba kanka kake koya wa ba? Kai da kake wa'azi kada a yi sata, kana sata?

22 Kai da kake cewa wa mutane kada su yi zina, kana yin zina? Kai da kake kyamar gumaka, kana wa haikali fashi?

23 Kai da kake takama da doka, kana nuna rashin bangirma ga Allah ta wurin karya dokar?

24 Kamar yadda yake a rubuce, “Ana sabon sunan Allah a cikin Al’ummai saboda ku.”[†]

25 Kaciya tana da amfani in kana kiyaye dokar, amma in kana karya dokar, ka zama kamar ba a yi maka kaciya ba.

26 In marasa kaciya suna kiyaye dokar, ashe, ba za a dfauke su kamar an yi musu kaciya ba?

27 Wanda ba shi da kaciya ta jiki duk da haka yana biyayya da dokar zai iya hukunta ka, kai da kake karya dokar, ko da yake kana da rubutaccen tsarin dokar an kuma yi maka kaciya.

28 Mutum ba mutumin Yahuda ba ne in shi mutumin Yahuda ne kawai a jiki, haka kuma kaciya ba a waje ko a jiki kawai ba.

29 A’ā, mutum mutumin Yahuda ne in shi mutumin Yahuda ne a zuci; kuma kaciya ita ce kaciya ta zuci, ta wurin Ruhu, ba ta wurin rubutaccen doka ba. Irin wannan mutum yana samun yabo daga Allah ne, ba dan adam ba.

3

Amincin Allah

1 To, mece ce ribar zama mutumin Yahuda, ko kuwa mene ne amfanin kaciya?

2 Akwai riba kwarai ta kowace hanya! Da farko dai, su ne aka danka wa kalmomin nan na Allah.

3 Amma a ce wadsansu ba su da bangaskiya fa? Rashin bangaskiyarsu nan zai shafe amincin Allah?

[†] **2:24** Ish 52.5; Ezk 36.22

4 Ko kadan! Bari Allah yă zama mai gaskiya, kowane mutum kuma yă zama makaryaci. Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Gama a tabbatar kana da gaskiya, sa’ad da ka yi magana,

ka kuma yi nasara sa’ad da ka yi shari’ā.”*

5 Amma in rashin adalcinmu ya bayyana adalcin Allah a fili, me za mu ce ke nan? Za mu ce Allah ya yi rashin adalci ke nan da ya saukar da fushinsa a kanmu? (Ina magana kamar yadda mutum zai yi ne.)

6 Sam, ko kusa! Da a ce haka ne, ta yaya Allah zai shari’anta duniya?

7 Wani zai iya ce, “In a dalilin karyata, gaskiyar Allah ta kara bayyana, har aka kara daukaka shi, to, ta yaya zan zama mai zunubi, in karyata tana kawo daukaka ga Allah?”

8 In haka ne, “Ba sai mu yi ta yin mugunta don yă zama hanyar samun nagarta ba”? Kamar yadda masu bakar magana game da mu suna cewa wai haka muke fada. Tabbatacco za a hukunta irin wadannan da hukuncin da ya dace da su.

Babu mai adalci

9 To, me za mu ce ke nan? Mun fi su ke nan? Ina, ko kadan! Mun riga mun zartar cewa da Yahudawa da Al’ummai duk suna a karkarshin zunubi.

10 Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Babu wani mai adalci, babu ko daya;

11 babu wani mai fahimta,
babu wani mai neman Allah.

---

* **3:4** Zab 51.4

12 Duk sun kauce gaba daya,
 sun zama marasa amfani;
 babu wani mai aikata nagarta,
 babu ko daya.”[†]

13 “Małogwaronsu kamar budafsun kaburbura
 ne,
 harsunansu suna yin karya.”[‡]

“Dafin mugun maciji yana a lebunansu.”[§]

14 “Bakunansu sun cike da la’ana da dacin
 rai.”^{*}

15 “Kafafunsu suna saurin kai su zuwa ga Zub da
 jini;

16 hallaka da bañin ciki suna ko’ina a hany-
 oyinsu,

17 ba su kuma san hanyar salama ba.”[†]

18 “Babu tsoron Allah a idanunsu.”[‡]

19 Yanzu mun san cewa dukan abin da doka ta
 ce, tana magana ne ga wadanda suke karkarshin
 doka, saboda a rufe kowane baki; dukan duniya
 kuma ta ba da lissafin kanta a gaban Allah.

20 Saboda haka babu wanda Allah zai ce da
 shi mai adalci ta wurin kiyaye doka kawai;
 a maimako, ta wurin doka ne muke sane da
 zunubi.

Adalci ta wurin bangaskiya

21 Amma yanzu an bayyana wani adalci daga
 Allah, wannan adalcin bai danganta ga doka ba,
 Doka da Annabawa suna ba da shaida game da
 wannan adalci.

[†] 3:12 Zab 14.1-3; Zab 53.1-3; M Had 7.20   [‡] 3:13 Zab 5.9   § 3:13
 Zab 140.3   * 3:14 Zab 10.7   † 3:17 Ish 59.7,8   ‡ 3:18 Zab 36.1

²² Wannan adalcin Allah yana zuwa ta wurin bangaskiya a cikin Yesu Kiristi ga dukan wadanda suka ba da gaskiya ne. Ba bambanci,

²³ gama duka sun yi zunubi suka kuma kāsa ga dāukakar Allah,

²⁴ an kuma kubutar da su kyauta ta wurin alherinsa bisa ga aikin fansar da ya zo ta wurin Yesu Kiristi.

²⁵ Allah ya mika Yesu Kiristi a matsayin hadayar kafara, ta wurin bangaskiya cikin jininsa. Ya yi haka domin yă nuna adalcinsa, domin a cikin hakurinsa bai hukunta zunuban da aka aikata a dā ba

²⁶ ya yi haka domin yă nuna adalcinsa a wannan lokaci, saboda yă zama mai adalci da mai kubutar da wadanda suke ba da gaskiya a cikin Yesu.

²⁷ To, me za mu yi takama a kai? Babu wani abin da zamu yi takama a kai. A kan wace ka'ida ce za mu yi takama? Ta hanyar bin doka ne? A'a, sai dai ta wurin bangaskiya.

²⁸ Gama mun tsaya a kan cewa ta wurin bangaskiya ne ake kubutar da mutum, ba ta wurin kiyaye doka ba.

²⁹ Allah din, Allahn Yahudawa ne kadai? Shi ba Allahn Al'ummai ba ne? I, shi Allahn Al'ummai ne ma,

³⁰ da yake Allah ddaya ne kadai, shi kuma zai kubutar da masu kaciya bisa ga bangaskiya da kuma marasa kaciya ta wurin wannan bangaskiya din.

³¹ To, za mu soke dokar saboda wannan bangaskiyar ne? Ko kadsan! A maimako, sai ma tabbatar da ita muke yi.

4

Adalcin Ibrahim ta wurin bangaskiya

¹ To, me za mu ce Ibrahim kakan kakanninmu ya gani game da wannan batu?

² In fa da gaske ne Ibrahim ya sami kubuta ta wurin ayyuka, yana da abin da zai yin takama da shi ke nan, amma ba a gaban Allah ba.

³ Me Nassin ya ce? “Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne a gare shi.”*

⁴ To, sa’ad da mutum ya yi aiki, ba a lissafta ladan aikinsa a matsayin kyauta, sai dai a matsayin hakkinsa.

⁵ Amma fa, game da mutumin da ba ya aiki sai dai dogara ga Allah wanda yake kubutar da masu mugunta, akan lissafta bangaskiyarsa a matsayin adalci ne.

⁶ Dawuda ya fadi haka sa’ad da ya yi magana game da albarkar da aka yi wa mutumin da Allah ya lissafta adalci a gare shi, ba don yă yi ayyuka ba.

⁷ “Masu albarka ne
wadanda aka gafarta laifofinsu,
wadanda aka kuma rufe zunubansu.

⁸ Mai albarka ne mutumin
da Ubangiji ba zai taba lissafta zunubansa
ba.”†

⁹ Shin, wannan albarkar a kan masu kaciya ne kawai, ko kuwa har da marasa kaciya ma? Mun sha fadi cewa an lissafta bangaskiyar Ibrahim adalci ne a gare shi.

---

* **4:3** Fit 15.6; haka da ma a aya 22   † **4:8** Zab 32.2

10 A kan wane hali ne aka lissafta masa? Bayan da aka yi masa kaciya ne, ko kuwa kafin kaciya? Ba bayan an yi masa kaciya ba ne, amma kafin a yi masa kaciya!

11 Ya kuma karbi alamar kaciya, hatimin adalcin da yake da shi ta wurin bangaskiya tun yana marar kaciya. Saboda haka fa, ya zama mahaifin dukan wadanda suka gaskata domin su ma a lasafta su masu adalci ne, ba tare da an yi musu kaciya ba.

12 Ya kuma zama mahaifin masu kaciya wadanda ba kaciya kafai suke da ita ba amma har ma suna bin gurbin bangaskiyar da mahaifinmu Ibrahim yake da ita kafin aka yi masa kaciya.

13 Ba ta wurin doka ce Ibrahim da zuriyarsa suka sami alkawarin cewa zai zama magajin duniya ba, amma sai dai ta wurin adalcin da yake zuwa ta wurin bangaskiya.

14 Gama da a ce masu kiyaye doka ne magada, ai, da bangaskiya ba ta da amfani, alkawarin kuma ya zama banza,

15 domin doka tana jowo fushi ne. Kuma inda babu doka babu keta umarni ke nan.

16 Saboda haka, alkawari yakan zo ta wurin bangaskiya ne, domin yā zama ta wurin alheri, don a tabbatar wa dukan zuriyar Ibrahim ba kawai ga wadanda suke na doka ba amma har ma ga wadanda suke na bangaskiyar Ibrahim. Shi ne kuwa mahaifinmu duka.

17 Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Na mai da kai uban al’ummai masu yawa.”‡ Shi ubanmu

ne a gabon Allah, wanda a cikinsa ya gaskata, Allahn da yake ba da rai ga matattu, yake kuma kirin abubuwan da ba su kasance ba su zama kamar sun kasance.

¹⁸ Sabanin dukan bege, Ibrahim cikin bege ya gaskata, haka kuwa ya zama uban al'ummai masu yawa, kamar yadda aka riga aka fada masa cewa, "Haka zuriyarka za tă zama."§

¹⁹ Ba tare da ya bar bangaskiyarsa ta yi rauni ba, ya fuskanci gaskiyan nan mai cewa jikinsa mai tsufa matacce ne, da yake yana da shekara wajen dari, mahaifar Saratu kuma matacciya ce.

²⁰ Duk da haka bai yi shakka ta wurin rashin bangaskiya game da alkawarin Allah ba, sai ma ya kara karfafa ga bangaskiyarsa, ya kuma daukaka Allah,

²¹ yana kuma da cikakken tabbaci cewa Allah yana da iko yă cika abin da ya yi alkawari.

²² Shi ya sa, "aka lissafta adalci a gare shi."

²³ Kalmomin nan, "aka lissafta a gare shi" ba a rubuta su saboda shi kadai ba ne,

²⁴ amma saboda mu ma, mu da Allah zai lissafta adalci, mu da muka ba da gaskiya gare shi da ya tashe Yesu Ubangijinmu daga matattu.

²⁵ An miķa shi ga mutuwa saboda zunubanmu, aka kuma tashe shi zuwa rai saboda Allah zai same mu marasa laifi.

5

Salama da farin ciki

¹ Saboda haka, da yake an same mu marasa laifi ta wurin bangaskiya, muna* da salama tare da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi,

² ta wurinsa ne muka sami shiga wannan al-herin da muke tsaye yanzu, ta wurin bangaskiya. Muna kuma† farin ciki a begen daukakar Allah.

³ Ba haka kawai ba, amma muna‡ kuma da farin ciki cikin shan wuyanmu, gama mun san cewa shan wuyan nan takan haifi jimiri;

⁴ jimiri kuma yakan kawo hali mai kyau; hali mai kyau kuma yakan sa bege.

⁵ Bege kuwa ba ya ba mu kunya, domin Allah ya zuba kaunarsa a zukatanmu ta wurin Ruhu Mai Tsarkin da ya ba mu.

⁶ Kun ga, a daidai lokaci, yayinda muke marasa karfi, Kiristi ya mutu saboda wadanda ba su san Allah ba.

⁷ Da ƙyar wani yă mutu saboda mai adalci, ko da yake saboda mutumin kirki wani zai iya karfin hali yă mutu.

⁸ Amma Allah ya nuna mana kaunarsa a wannan. Tun muna masu zunubi tukuna, Kiristi ya mutu dominmu.

⁹ Da yake yanzu mun sami zama marasa laifi ta wurin jininsa, ashe kuwa za a cece mu daga fushin Allah ta wurinsa!

¹⁰ Gama in kuwa, sa'ad da muke abokan gāban Allah, aka sulhunta mu da shi ta wurin mutuwar Dansa, ashe, da yake an sulhunta mu, za mu sami ceto ta wurin ransa!

* ^{5:1} Ko kuwa *bari mu*   † ^{5:2} Ko kuwa *bari mu*   ‡ ^{5:3} Ko kuwa *bari mu*

11 Ba ma haka yake kawai ba, har muna farin ciki da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa yanzu muka sami sulhu.

Mutuwa ta wurin Adamu, rai ta wurin Kiristi

12 Saboda haka, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum daya, mutuwa kuma ta wurin zunubi, ta haka kuwa mutuwa ta shafi dukan mutane, domin dukan mutane sun yi zunubi.

13 Gama kafin a ba da doka, zunubi yana nan a duniya. Amma ba a lissafin zunubi inda babu doka.

14 Duk da haka, mutuwa ta yi mulki tun Adamu har yă zuwa Musa, ta yi mulki har ma a kan wadanda ba su yi zunubi ta wurin taka umarni kamar yadda Adamu ya yi ba. A wata hanya dai Adamu shi ne kwatancin wani mutumin nan mai zuwa.

15 Amma kyautan nan dabam take da laifin nan. Gama in mutane da yawa sun mutu saboda laifin mutum dayan nan, to, ai, alherin Allah da kuma kyautan nan mai zuwa ta wurin alherin mutum dayan nan, Yesu Kiristi, ya shafi mutane da yawa!

16 Kyautar Allah kuwa ba kamar sakamakon da ya bi zunubin mutum gudan nan ba ne, Hukuncin ya bi zunubin mutum gudan nan, ya kuma kawo hallaka, amma kyautar ta bi laifofin masu yawa ta kuma sa Allah ya gan mu a matsayin marasa laifi.

17 Gama in, ta wurin laifin mutum daya, mutuwa ta yi mulki ta wurin mutum dayan nan, ashe, wadanda suka sami kyautar alherin Allah

a yalwace da kuma kyautar adalci za su yi mulki a wannan rayuwa ta wurin mutum dayan nan, Yesu Kiristi.

¹⁸ Saboda haka, kamar yadda sakamakon laifin mutum guda ya jawo hallaka ga dukan mutane, haka ma sakamakon aikin adalci guda ya sa Allah ya same mu marasa laifi, wannan kuwa kawo rai ga dukan mutane.

¹⁹ Gama kamar yadda ta wurin rashin biyayyar mutum guda, mutane masu yawa suka zama masu zunubi, haka kuma ta wurin biyayyar mutum guda, mutane da yawa za su zama masu adalci.

²⁰ An ba da dokar don mu ga yadda laifi yake da girma. Amma da zunubi ya karu, sai alheri ya karu sosai,

²¹ domin, kamar yadda zunubi ya yi mulki cikin mutuwa, haka ma alheri yă yi mulki ta wurin adalci yă kuwa kawo rai madawwami ta wurin Yesu Kiristi Ubangjinmu.

6

Matacce ga zunubi, rayayye a cikin Kiristi

¹ Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba da yin zunubi domin alheri yă habaka?

² Sam, ko kadan! Mun mutu ga zunubi; ta yaya za mu ci gaba da rayuwa a cikinsa kuma?

³ Ko ba ku sani ba cewa dukanmu da aka yi wa baftisma a cikin Kiristi Yesu an yi mana baftismar ne zuwa cikin mutuwarsa?

⁴ Saboda haka, an binne mu da shi ke nan, ta wurin baftisma cikin mutuwarsa, domin kamar yadda aka tā da Kiristi daga matattu ta wurin

daukakar Uba, haka mu ma mu yi zaman sabuwar rayuwa.

⁵ In kuwa mun zama d'aya tare da shi haka a cikin mutuwarsa, tabbatacce mu ma za mu zama d'aya tare da shi cikin tashinsa daga matattu.

⁶ Gama mun san cewa an gicciye halayenmu na dā tare da shi domin a kawar da jikin nan mai zunubi don kada mu kara zama bayi ga zunubi

⁷ domin duk wanda ya mutu an 'yantar da shi daga zunubi ke nan.

⁸ To, in mun mutu tare da Kiristi, mun gaskata cewa za mu rayu tare da shi kuma.

⁹ Gama mun san cewa da yake an tā da Kiristi daga matattu, ba zai sāke mutuwa ba; mutuwa ba ta da sauran iko a kansa.

¹⁰ Mutuwar da ya yi, ya mutu ne sau d'aya tak, saboda yā shafe zunubi, amma rayuwar da yake yi, yana yi ne cikin tarayya da Allah.

¹¹ Haka ku ma, ku d'auke kanku matattu ne ga ikon zunubi amma rayayyu cikin tarayya da Allah cikin Kiristi Yesu.

¹² Saboda haka kada ku bar zunubi yā mallaki jikin nan naku mai mutuwa yā sa ku zama masu biyayya ga mugayen sha'awace-sha'awacensa.

¹³ Kada ku mīka gabobin jikinku ga zunubi a matsayin kayan aikin muguntha, sai dai ku mīka kanku ga Allah, a matsayin wadanda aka fitar da su daga mutuwa zuwa rai; ku kuma mīka gabobin jikinku gare shi a matsayin kayan aikin adalci.

¹⁴ Gama zunubi ba zai zama maigidanku ba, domin ba kwa karkashin doka, sai dai karkashin alheri.

Bayi ga adalci

¹⁵ Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba yin zunubi domin ba ma karkashin doka sai dai karkashin alheri? Sam, ko kadan!

¹⁶ Ba ku sani ba cewa sa'ad da kuka miƙa kanku ga wani don ku yi masa biyayya a matsayin bayi, ko ku bayi ne ga zunubi, wanda yake kai ga mutuwa, ko kuwa ga biyayya, wadda take kai ga adalci, ashe, ba kun zama bayi ga wannan da kuke yi wa biyayya ba ke nan?

¹⁷ Amma godiya ga Allah don ko da yake a dā ku bayi ne ga ikon zunubi, da dukan zuciyarku kun yi biyayya ga irin koyarwar da aka danka muku.

¹⁸ An 'yanta ku daga zunubi, kun kuma zama bayi ga aikin adalci.

¹⁹ Ina magana ne kamar mutane saboda kun raunana a jikinku. Kamar yadda kuka saba miƙa gabobin jikinku a bautar abubuwan kazanta da mugun aiki a kan mugun aiki, saboda haka yanzu sai ku miƙa su bayi ga aikin adalci mai kai ga zaman tsarki.

²⁰ Sa'ad da kuke bayin zunubi, ba ruwanku da aikin adalci.

²¹ Wace riba ce kuka samu a lokacin, daga abubuwan nan da yanzu suka zama muku abin kunya? Karshen irin abubuwan nan dai, mutuwa ne!

²² Amma a yanzu da aka 'yantar da ku daga zunubi kuka kuma zama bayi ga Allah, ribar da kuka samu tana kai ga zaman tsarki, karshenta kuwa rai madawwami ne.

²³ Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma kyautar Allah rai madawwami ne a cikin Kiristi

Yesu Ubangijinmu.

7

Misali daga aure

¹ Ba ku sani ba, 'yan'uwa, ina magana ne fa da mutanen da suka san doka, cewa dokar tana da iko a kan mutum muddin yana a raye ne kawai.

² Misali, bisa ga doka mace mai aure tana daure ga mijinta muddin mijin yana da rai, amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga dokar aure.

³ Saboda haka fa, in ta auri wani yayinda mijinta yana raye, za a ce da ita mazinaciya. Amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga wannan doka, ita kuwa ba mazinaciya ba ce, ko da yake ta auri wani.

⁴ Saboda haka 'yan'uwana, ku ma kun mutu ga dokar ta wurin jikin Kiristi, domin ku zama na wani, gare shi wanda aka tashe shi daga matattu, don mu ba da amfani ga Allah.

⁵ Gama sa'ad da halin mutuntaka yake mulkinmu, sha'awace-sha'awacen zunubi wadanda dokar ta zuga sun yi ta aiki a jikunanmu, don mu ba da amfani wa mutuwa.

⁶ Amma yanzu, ta wurin mutuwa ga abin da dā ya daure mu, an sake mu daga dokar saboda mu yi hidima a sabuwar hanyar Ruhu, ba a tsohuwar hanyar rubutaccen ka'ida ba.

Yin fama da zunubi

⁷ Me za mu ce ke nan? Dokar zunubi ce? Sam, ko kadan! Tabbatacce ai, da ban san mene ne zunubi ba in ba ta wurin doka ba. Gama da ban

san mene ne kyashi yake ba tabbatacce in ba don doka ta ce, "Kada ka yi kyashi ba."*

⁸ Amma zunubi, da ya sami dama ta wurin umarnin nan, ya haifar a cikina kowane halin kyashi iri-iri. Gama in babu doka, zunubi matacce ne.

⁹ Dā kam ina da rai sa'ad da ban san doka ba; amma da umarni ya zo, sai zunubi ya zaburo da rai na kuma mutu.

¹⁰ Na gane cewa wannan umarnin da aka nufa ya kawo rai, a gaskiya ya jawo mutuwa ce.

¹¹ Gama zunubi, da ya sami dama ta wurin umarni, sai ya rude ni, kuma ta wurin umarnin kuwa ya kashe ni.

¹² Saboda haka fa, dokar tana da tsarki, umarnin kuma yana da tsarki, su duka suna da adalci da kuma kyau.

¹³ Abin nan da yana mai kyau, zai kawo mini mutuwa? Ko kadan! Amma domin zunubi ya bayyana kansa a matsayin zunubi, sai ya haifar da mutuwa a cikina ta wurin abin da yake mai kyau, domin ta wurin umarnin nan zunubi ya fito da matukar muninsa.

¹⁴ Mun san cewa doka aba ce ta ruhu; amma ni ba na ruhu ba ne, an sayar da ni a matsayin bawa ga zunubi.

¹⁵ Ban gane abin da nake yi ba. Don abin da nakan so yi, ba shi nakan yi ba, sai dai abin da nake ki, shi nake yi.

¹⁶ In kuma na yi abin da ba na son yi, na yarda da cewa dokar aba ce mai kyau.

* ^{7:7} Fit 20.17; M Sh 5.21

17 Kamar dai yadda yake, ba ni kaina nake yinsa ba, sai dai zunubin da yake zaune a cikina ne.

18 Gama na san cewa babu wani abin kirkin da yake zaune a cikina, wato, a mutuntakata.[†] Gama sha'awar yin abu mai kyau kam ina da ita, sai dai ikon yin ne fa babu.

19 Gama abin da nake yi ba shi ne abu mai kyau da nake so in yi ba; a'a, mugun da ba na so in yi, shi ne nake ci gaba da yi.

20 To, in na yi abin da ba na so in yi, ba ni ba ne nake yinsa, sai dai zunubin nan da yake zaune a cikina.

21 Saboda haka na gane wannan ka'ida ce take aiki a cikina. Sa'ad da nake so in yi abu mai kyau, sai in ga cewa mugun nan ne nake yi.

22 Gama a ciki-cikina ina farin cikin da dokar Allah;

23 amma ina ganin wata doka tana aiki a gabobin jikina, tana yaiki da dokar hankalina, tana kuma sa in zama dsaurarren dokar zunubin da take aiki a gabobin jikina.

24 Kaitona! Wane ne zai cece ni daga wannan jiki mai mutuwa?

25 Godiya ga Allah ta wurin Yesu Kiristi Ubangi-jinmu!

Saboda haka fa, ni kaina a cikin hankalina, ni bawa ne ga dokar Allah, amma a mutuntaka, ni bawa ne ga dokar zunubi.

8

Rai ta wurin Ruhu

[†] **7:18** Ko kuwa jikina

¹ Saboda haka, yanzu babu hukunci don wadanda suke cikin Kiristi Yesu,

² gama ta wurin Kiristi Yesu dokar Ruhu mai ba da rai ta 'yantar da ni daga Dokar Musa.

³ Gama abin da dokar ba tā iya yi saboda kāsawar mutuntaka ba, Allah ya yi shi sa'ad da ya aiko da Dansa a kamannin mutum mai zunubi, don yă zama hadaya ta zunubi. Ta haka, ya hukunta zunubi a cikin mutum mai zunubi.

⁴ Ya yi haka domin yă cika bukatun adalcin doka a cikinmu, mu da ba ma rayuwa bisa ga mutuntaka, sai dai bisa ga Ruhu.

⁵ Wadanda suke rayuwa bisa ga mutuntaka sun kafa hankulansu a kan sha'awace-shawa'acen jiki; amma wadanda suke rayuwa bisa ga Ruhu sun kafa hankulansu a kan abubuwan da Ruhu yake so.

⁶ Kwallafa rai ga al'amuran halin mutuntaka karshensa mutuwa ne, kwallafa rai ga al'amuran Ruhu kuwa rai ne da salama;

⁷ hankalin mai zunubi na gāba da Allah. Ba ya biyayya da dokar Allah, ba kuwa zai iya yin haka ba.

⁸ Wadanda mutuntaka yake mulkinsu ba za su iya su gamshi Allah ba.

⁹ Ku kam, ana mulkinku ba ta wurin mutuntaka ba, sai dai ta wurin Ruhu, in Ruhun Allah yana zaune a cikinku. In kuma wani ba shi da Ruhun Kiristi, shi ba na Kiristi ba ne.

¹⁰ Amma in Kiristi yana a cikinku, jikinku matacce ne saboda zunubi, duk da haka ruhunku yana a raye saboda adalci.

¹¹ In kuwa Ruhu wannan da ya tā da Yesu daga matattu yana zama a cikinku, shi wanda ya tā da Kiristi daga matattu zai ba da rai ga jikunanku masu mutuwa ta wurin Ruhunsa, wanda yake zama a cikinku.

¹² Saboda haka 'yan'uwa, muna da hakki, amma ba na wanda za mu yi rayuwar mutuntaka da yake so ba.

¹³ Gama in kuna rayuwa bisa ga mutuntaka, za ku mutu; amma in ta wurin Ruhu kuka kashe ayyukan jikin nan, za ku rayu.

¹⁴ Domin wadanda Ruhun Allah yake bi da su ne 'ya'yan Allah.

¹⁵ Gama ba ku karbi ruhun da ya mai da ku bayi da za ku sāke jin tsoro ba ne, sai dai kun karbi Ruhun zaman da. Ta wurinsa kuwa muke kira, "Abba,* Uba."

¹⁶ Ruhu kansa yana ba da shaida tare da ruhunmu cewa mu 'ya'yan Allah ne.

¹⁷ In kuwa mu 'ya'ya ne, to, mu magāda ne, magādan Allah da kuma abokan gādo tare da Kiristi, in kuwa muna tarayya a cikin shan wuyarsa to, za mu yi tarayya a cikin dāukakarsa.

Dāukaka ta nan gaba

¹⁸ A ganina, wuyar da muke sha a wannan lokaci ba su isa a kwatanta da dāukakar da za a bayyana a cikinmu ba.

¹⁹ Halitta tana jira da marmari ta kosa ta ga bayyanuwar 'ya'yan Allah.

²⁰ Gama an sa halitta a cikin wulaƙanci, ba da son ta ba, sai dai ta wurin nufin wannan da ya mai da ita haka, da bege

---

* ^{8:15} Arameyik na *Uba*

21 cewa za a 'yantar da halitta kanta daga bautarta ga rubewa a kuma kawo ta cikin 'yancin daukakar 'ya'yan Allah.

22 Mun san cewa dukan halitta tana nishi sai ka ce mace mai nakuda har yă zuwa wannan lokaci.

23 Ba haka kadai ba ma, mu kanmu da muke da nunan fari na Ruhu, muna nishi a ciki-cikinmu yayinda muke jira da marmari a maishe mu 'ya'yan riiko na Allah, fansar jikunanmu.

24 Gama a wannan begen ne muka sami ceto. Amma begen da ake gani ba bege ba ne sam. Wa yake begen abin da ya riga ya samu?

25 Amma in muna begen abin da ba mu riga mun samu tukuna ba, mukan jira da hakuri.

26 Haka nan ma, Ruhu yana taimakonmu cikin rashin karfinmu. Ba mu san abin da ya kamata mu roka cikin addu'a ba, amma Ruhu kansa yana roko a madadinmu da nishe-nishen da kalmomi ba sa iya bayyanawa.

27 Shi kuma wanda yake binciken zukatanmu ya san halin Ruhu, domin Ruhu yana roko a madadin tsarkaka bisa ga nufin Allah.

Fije da masu nasara

28 Mun kuma san cewa a cikin dukan abubuwa Allah yana aikata alheri ga wadanda suke kaunarsa,[†] yana[‡] wadanda aka kira bisa ga nufinsa.

[†] **8:28** Wafansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da, A cikin dukan al'amura Allah [‡] **8:28** Ko kuwa aikata alheri ga wadanda suke kaunarsa; wafansu rubuce-rubucen hannu kuma suna da, dukan al'amura suna aikata tare zuwa ga alheri ga masu kaunar Allah

29 Gama wadanda Allah ya rigyasani ya kuma kaddara su dace da kamannin Dansa, don yă zama dan fari cikin 'yan'uwa masu yawa.

30 Wadanda kuwa ya kaddara, su ne ya kira; wadanda ya kira kuwa, su ne ya kubutar; wadanda ya kubutar kuwa, su ne ya daukaka.

31 Me za mu ce ke nan game da wannan abu? In Allah yana goyon bayanmu, wa kuwa zai iya gāba da mu?

32 Shi da bai hana Dansa ba, sai ma ya ba da shi saboda mu duka, ashe, ba zai kuma ba mu, tare da shi, dukan abubuwa cikin alherinsa ba?

33 Wa zai kawo wani zargi a kan wadanda Allah ya zaba? Allah ne mai kubutarwa.

34 Wa zai yi hukunci? Yesu Kiristi ne, wanda ya mutu, fiye da haka ma, shi da aka tā da zuwa rai, yana zaune a hannun dama na Allah yana kuma yin roko a madadinmu.

35 Wane ne zai raba mu da ƙaunar Kiristi? Masifa ce ko wahala ko tsanani ko yunwa ko tsiraici ko hatsari ko takobi?

36 Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Saboda kai ne muke fuskantar mutuwa dukan yini;

an dauke mu kamar tumakin da za a yanka."§

37 A'a, cikin dukan wadannan abubuwa mun ma fi masu nasara ta wurin shi wanda ya ƙaunace mu.

38 Gama na tabbata cewa ko mutuwa ko rai, ko mala'iku ko aljanu, ko abubuwa na yanzu ko abubuwa masu zuwa nan gaba, ko ikoki,

³⁹ ko tsayi ko surfi, ko wani abu dabam cikin dukan halitta da zai iya raba mu da kaunar Allah wadda take cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu.

9

Zaben Allah mai iko duka

¹ Ina fadin gaskiya a cikin Kiristi ba karya nake yi ba, lamirina ya tabbatar da wannan a cikin Ruhu Mai Tsarki.

² Ina da bakin ciki mai yawa da kuma rashin kwanciyar rai marar karewa a zuciyata.

³ Gama da so na ne, sai a la'anta ni a kuma raba ni da Kiristi saboda 'yan'uwana, wadannan na kabilata,

⁴ mutanen Isra'ila. Su ne Allah ya mai da su 'ya'yansa, ya bayyana musu daukakarsa, ya ba su alkawarinса da Dokarsa, ya nuna musu hanyar sujada ta gaske, ya kuma ba su sauran alkawura.

⁵ Kakannin-kakannin nan kuma nasu ne, Kiristi kuma, ta wurin zamansa mutum, na kabilarsu ne. Yabo ya tabbata ga Allah har abada, shi da yake bisa kome! Amin.

Zabin Allah mai iko duka

⁶ Ba cewa maganar Allah ta kāsa ba ne. Gama ba duk wadanda suke zuriyar Isra'ila ne suke Isra'ila na gaske ba.

⁷ Ba kuwa don su zuriyarsa ne dukansu suka zama 'ya'yan Ibrahim ba. A maimako, "Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka."

⁸ Ana iya cewa zaman zuriyar Ibrahim, ba shi ne zama 'ya'yan Allah ba, a'a, zuriya ta

alkawarin nan su ne ake lasaftawa zuriyar Ibrahim.

⁹ Ga yadda aka yi alkawarin nan, “A kayyadadden lokaci zan dawo, Saratu kuma za tă haifi da.”*

¹⁰ Ba ma haka kafai ba, ‘ya’yan Rifkatu suna da mahaifi guda ne, wato, mahaifinmu Ishaku.

¹¹ Duk da haka, tun ba a haifi tagwayen nan ba, balle su yi wani abu mai kyau ko marar kyau don nufin Allah bisa ga zabensa ya tabbata, ba ga aikin lada ba, sai dai ga kiransa,

¹² ba ta wurin ayyuka ba sai dai ta wurin shi wanda ya kira, aka fada mata cewa, “Babban zai bauta wa karamin.”†

¹³ Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Yakub ne na so, amma Isuwa ne na ki.”‡

¹⁴ Me za mu ce ke nan? Allah marar adalci ne? Sam, ko kafan!

¹⁵ Gama ya ce wa Musa,
“Zan nuna jinkai ga wanda zan nuna jinkai,
zan kuma ji tausayin wanda zan ji tausayi.”§

¹⁶ Saboda haka, bai danganta ga sha’awar mutum ko kokarinsa ba, sai dai ga jinkan Allah.

¹⁷ Gama Nassi ya ce wa Fir’aura, “Na cfaga ka saboda wannan manufa, saboda in nuna ikona a cikinka domin kuma a shaida sunana a duniya duka.”*

¹⁸ Saboda haka Allah yana nuna jinkai ga wanda yake so, yana kuma taurara zuciyar wanda yake so.

---

* **9:9** Far 18.10,14   † **9:12** Far 25.23   ‡ **9:13** Mal 1.2,3   § **9:15**

Fit 33.19   * **9:17** Fit 9.16

19 Waninku zai iya ce mini, “To, don me har yanzu Allah yake ganin laifinmu? Gama wa zai iya tsayayya da nufinsa?”

20 Amma wane ne kai, ya mutum, da za ka mayar wa Allah magana? “Ashe, abin da aka gina zai iya ce wa wanda ya gina shi, ‘Don me ka gina ni haka?’”[†]

21 Ashe, mai ginin tukwane ba shi da iko yin amfani da yumbu guda yă gina tukunya domin ayyuka masu daraja da kuma wadansu don ayyuka marasa daraja?

22 Haka ma aikin Allah yake. Ya so yă nuna fushinsa yă kuma sanar da ikonsa, ya yi haka cikin hakuri kwarai ga wadanda suka cancanci fushinsa, wadanda aka shirya domin hallaka?

23 Haka kuma ya so yă sanar da wadatar d'aukakarsa ga wadanda suka cancanci jinkansa, wadanda ya shirya tun kafin lokaci don d'aukaka

24 har da mu ma, mu da ya kira, ba daga cikin Yahudawa kadai ba amma har ma daga cikin Al'ummai?

25 Kamar yadda ya fasfa a Hosiya.
“Zan kira su ‘mutanena,’ su da ba mutanena ba; zan kuma kira ta ‘kaunatacciyata,’ ita da ba kaunatacciyata ba,”[‡]

26 kuma,
“Zai zama cewa a daidai inda aka ce musu,
‘Ku ba mutanena ba,’
za a ce da su, “ya’yan Allah mai rai.”[§]

27 Ishaya ya daga murya game da Isra’ila ya ce,

[†] **9:20** Ish 29.16; Ish 45.9   [‡] **9:25** Hos 2.23   [§] **9:26** Hos 1.10

"Ko da yake yawan Isra'ilawa yana kama da
yashi a bakin teku,
ragowa ce kadai za su sami ceto.

²⁸ Gama Ubangiji zai zartar da
hukuncinsa a bisan duniya da sauri kuma ba
da bata lokaci ba."*

²⁹ Yana nan kamar yadda Ishaya ya riga ya fasfa.

"Da ba don Ubangiji Madaukaki
ya bar mana zuriya ba,
da mun zama kamar Sodom,
da mun kuma zama kamar Gomorra."†

Rashin bangaskiyar Isra'ila

³⁰ Me za mu ce ke nan? Ai, Al'ummai da ba su
nemi adalci ba, sun same shi, adalcin da yake ta
wurin bangaskiya;

³¹ amma Isra'ila da suka yi kwazo wajen bin
Dokar adalci, ba su same shi ba.

³² Don me? Domin sun yi kwazo wajen binta
ba ta wurin bangaskiya ba sai dai ta wurin
ayyuka. Sun yi tuntube a kan "dutsen sa
tuntube."

³³ Kamar yadda yake a rubuce,
"Ga shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane
yin tuntube
da kuma dutsen da yake sa su fādī
wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taba
shan kunya ba."‡

---

* **9:28** Ish 10.22,23   † **9:29** Ish 1.9   ‡ **9:33** Ish 8.14; Ish 28.16

10

¹ 'Yan'uwa, abin da zuciyata take so da kuma addu'ata ga Allah saboda Isra'ilawa shi ne su sami ceto.

² Gama na shaida su a kan suna da kishi bin Allah, sai dai kishinsu ba a bisa sani ba.

³ Da yake ba su san adalcin da yake fitowa daga Allah ba suka kuma nemi su kafa nasu, sai suka ki miķa kai ga adalcin Allah.

⁴ Kiristi shi ne karshen doka domin a sami adalci wa kowane mai bangaskiya.

⁵ Musa ya bayyana adalcin da yake ga Doka cewa, "Mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai rayu ta wurinsu."*

⁶ Amma adalcin da yake ga bangaskiya yana cewa, "Kada ka fada a zuciyarka, 'Wa zai hau sama?' "† (wato, don yă sauко da Kiristi),

⁷ "ko kuwa 'Wa zai gangara can zurfin kasa?'" (wato, don yă hauro da Kiristi daga matattu).

⁸ Amma mene ne aka ce? "Maganar tana kusa da kai; tana cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka,"‡ wato, maganar bangaskiyan nan da muke shela.

⁹ Cewa in ka furta da bakinka, "Yesu Ubangiji ne," ka kuma gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tā da shi daga matattu, za ka sami ceto.

¹⁰ Gama da zuciyarka ce kakan gaskata a kuma kubutar da kai, da bakinka ne kuma kake furta a kuma cece ka.

¹¹ Kamar yadda Nassi ya ce, "Duk wanda ya gaskata da shi ba zai taba shan kunya ba."§

* **10:5** Fir 18.5   † **10:6** M Sh 30.13   ‡ **10:8** M Sh 30.14   § **10:11**
Ish 28.16

¹² Gama ba bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al'ummai, Ubangijin nan daya shi ne Ubangijin kowa yana kuma ba da albarka a yalwace ga duk masu kira gare shi,

¹³ gama, "Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto."*

¹⁴ To, ta yaya za su kira ga wanda ba su gaskata ba? Ta yaya kuma za su gaskata wanda ba su taba ji ba? Ta yaya kuma za su ji ba tare da wani ya yi musu wa'azi ba?

¹⁵ Kuma ta yaya za su yi wa'azi in ba an aike su ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Isowar masu kawo labari mai dadi abu mai kyau ne kwarai!"†

¹⁶ Amma ba dukan Isra'ilawa ne suka karbi labari mai dadin nan ba. Gama Ishaya ya ce, "Ubangiji, wa ya gaskata sakonmu?"‡

¹⁷ Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin jin sako, akan ji sakon kuma ta wurin maganar Kiristi.

¹⁸ Amma ina tambaya, "Ba su ji ba ne? Tabbat-acce sun ji.

"Muryarsu ta tafi ko'ina a cikin duniya,

kalmominsu kuma har iyakar duniya."§

¹⁹ Har wa yau, ina da tambaya. Shin, Isra'ilba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya ce,

"Zan sa ku yi kishin wadanda ba al'umma ba;
zan sa ku yi fushin al'ummar da ba ta da
fahimta."*

²⁰ Ishaya kuma ya fito gabagadi ya ce,

"Wadanda ba su neme ni ba, su suka same ni;

---

* **10:13** Yow 2.32   † **10:15** Ish 52.7   ‡ **10:16** Ish 53.1   § **10:18**

Zab 19.4   * **10:19** M Sh 32.21

Na bayyana kaina ga wafanda ba su ma
tafa neman sanina ba.”
21 Amma game da Isra’ila ya ce,
 “Dukan yini na mika hannuwana
 ga mutane marasa biyayya da masu tau-
 rinkai.”[†]

11

Ragowar Isra’ila

1 To, ina da tambaya. Allah ya ki mutanensa ne? Sam, ko kadan! Ni mutumin Isra’ila ne kaina, zuriyar Ibrahim kuwa, daga kabilar Benyamin.

2 Allah bai ki mutanensa da ya rigya sani ba. Ba ku san abin da Nassi ya fada game da Iliya ba, yadda ya kawo kuka ga Allah a kan Isra’ila ya ce,

3 “Ya Ubangiji, sun karkashe annabawanka suka kuma rurrushe bagadanka; ni kadsai na ragu, suna kuma neman raina”*?

4 Wace amsa ce Allah ya ba shi? “Na kebe wa kaina dubu bakwai wafanda ba su yi wa Ba’al sujada ba.”[†]

5 Haka ma, a wannan zamani akwai ragowar da aka zaba ta wurin alheri.

6 In kuwa na alheri ne, ba sauran cewa ya dogara ga ayyuka ke nan. In ba haka ba, ashe, alheri ba alheri ba ne kuma.

7 To, sai me? Abin da Isra’ila suka nema da himma ba su samu ba, amma zababbun suka samu. Sauran suka taurare,

8 kamar yadda yake a rubuce cewa,

---

* **10:21** Ish 65.2   * **11:3** 1Sar 19.10,14   † **11:4** 1Sar 19.18

“Allah ya ba su ruhun rufewa,
 idanu don su kāsa gani,
 da kuma kunnuwa don su kāsa ji,
 har yă zuwa yau.”‡
 9 Dawuda kuma ya ce,
 “Bari teburin cin abincinsu yă zama musu tarko,
 sanadin fāduwa da dutsen sa tuntube da
 kuma ramuwa a kansu.
 10 Bari idanunsu su duhunta don kada su iya
 gani,
 bayansu kuma yă tankware har abada.”§

Rassan aure

11 Har yanzu ina da tambaya. Sun yi tuntube
 har ya kai ga fāduwar da ba za su iya tashi ba ne?
 Sam, ko kadans! A maimako, saboda laifinsu ne
 ceto ya zo ga Al’ummai don a sa mutanen Isra’ila
 su ji kishi.

12 Amma in laifinsu yana nufin albarka ga
 duniya, hasararsu kuma albarka ga Al’ummai,
 ina misalin yalwar da albarkunsu za su kawo!

13 Ina magana da ku ne fa Al’ummai. Tun da
 yake ni manzo ne ga Al’ummai, ina takama da
 aikin nan nawa,

14 da fata zan rura kabilata a ta kowace hanya
 su ji kishi har ma yă sa in ceci wadsansunsu.

15 Gama in kinsu da aka yi ya zama sulhu ga
 duniya, me karbarsu za tă zama in ba rai daga
 matattu ba?

16 In sashen da aka miķa a matsayin nunan
 fari tsattsarka ne, to, sauran ma tsattsarka ne;

---

‡ 11:8 M Sh 29.4; Ish 29.10   § 11:10 Zab 69.22,23

in saiwar tsattsarka ce, to, sauran rassan ma tsattsarka ne.

¹⁷ In an sassare wadansu rassa, kai kuwa da kake kai zaitun jeji, aka d'auke ka aka kuma yi muku aure, a yanzu kuwa kana shan ni'imar saiwar zaitun din nan tare da sauran rassan,

¹⁸ kada ka yi takama cewa ka fi wadancan rassan da aka sassare. In kuwa ka yi haka, to, ka yi la'akari da wannan. Ba kai ne kake taimakon saiwar ba, saiwar ce take taimakonka.

¹⁹ To, kana iya cewa, "An sassare rassan ne don a d'aura aure da ni."

²⁰ Haka yake. Amma an sassare su ne saboda rashin bangaskiya, kai kuma kana tsaye ta wurin bangaskiya. Kada ka yi takama, sai dai ka ji tsoro.

²¹ Gama in har Allah bai bar rassan nan na asali ba, kai ma ba zai bar ka ba.

²² Ka lura fa da alheri da kuma tsananin Allah, tsanani ga wadanda suka fādī, amma alheri a gare ka, da fata za ka ci gaba cikin alherinsa. In ba haka ba, kai ma za a sare ka.

²³ In kuwa ba su nace cikin rashin bangaskiya ba, za a sāke d'aura aure da su, domin Allah yana iya sāke hadsa su.

²⁴ Kai ma da aka saro daga zaitun din da asalinsa yake na jeji, aka d'aura aure da kai a jikin zaitun din na gida, sabanin yadda aka saba, balle wadannan rassa na asali, da za a d'aura aure da su a jikin zaitun din nan nasu na asali?

Dukan Isra'il za su tsira

²⁵ Ba na so ku kasance cikin rashin sani game da wannan asirin 'yan'uwa, domin kada ku daga kai. Isra'il za sun d'andana sashe na taurarewa

har sai da shigowar Al'ummai masu yawa ya cika.

²⁶ Ta haka kuwa za a ceci dukan Isra'ila, kamar yadda yake a rubuce cewa,

"Mai ceto zai zo daga Sihiyona;

zai kawar da rashin bin Allah daga Ya'kub.

²⁷ Wannan kuwa shi ne alkawarina da su
sa'ad da na d'fauke musu zunubansu."*

²⁸ Game da zancen nan na bishara kuwa, su abokan gāba ne saboda ku; amma game da zaben kuwa, su kaunatattunsa ne, albarkacin kakannin kakanninsu,

²⁹ gama kyautar Allah da kiransa ba a sokewa.

³⁰ Kamar yadda a dā can ku da kuke marasa biyayya ga Allah kuka sami jinkai yanzu ta dalilin rashin biyayyarsu,

³¹ haka su ma suka zama marasa biyayya a yanzu domin su ma su sami jinkai ta dalilin jinkan da Allah ya yi muku.

³² Gama Allah ya daure dukan mutane ga rashin biyayya don yā nuna jinkai ga kowa.

Daukakawa

³³ Kai, surfin yalwar hikima da kuma sanin Allah yana nan a yalwace!

Hukunce-hukuncensa kuma su fi gaban binike,

hanyoyinsa kuwa sun wuce gaban ganewa!

³⁴ "Wa ya taba sanin zuciyar Ubangiji?

Ko kuwa yā ba shi shawara?"†

³⁵ "Wa ya taba ba wa Allah wani abu,
da Allah zai sāka masa?"‡

* **11:27** Ish 59.20,21; Ish 27.9; Irm 31.33,34   † **11:34** Ish 40.13

‡ **11:35** Ayu 41.11

³⁶ Gama daga gare shi, ta wurinsa, da kuma saboda shi ne dukan abubuwa suka kasance. Daukaka ta tabbata a gare shi har abada! Amin.

12

Hadayu masu rai

¹ Saboda haka, ina rokonku, 'yan'uwa, saboda yawan jinkan Allah, ku mika jikunanku hadaya wadda take mai rai, mai tsarki abin karba kuma ga Allah, wannan ita ce hanyar hidimarku ta ruhaniya.

² Kada ku ci gaba da yin abin da duniya take yi, sai dai ku bar halinku ya sāke, ta wurin sabunta hankalinku fungum, don ku tabbatar da abin da Allah yake so yake, abu mai kyau, mai dadī da kuma cikakke.

³ Gama ta wurin alherin nan da aka yi mini ne ina ce wa kowannenku. Kada yă d'auki kansa fiye da yadda ya kamata, a maimakon haka bari yă auna kansa cikin natsuwa, gwargwadon baiwar bangaskiyar da Allah yi masa.

⁴ Kamar dai yadda kowannenmu yake da jiki daya da gabobi da yawa, gabobin nan kuwa ba aiki iri d'aya suke yi ba,

⁵ haka ma a cikin Kiristi mu da muke da yawa mun zama jiki d'aya, kuma kowace gabar d'an'uwan sauran ne.

⁶ Muna da baye-baye dabam-dabam, gwargwadon alherin da aka yi mana. In baiwar mutum ta yin annabci ce, sai yă yi amfani da ita gwargwadon bangaskiyarsa.

⁷ In ta hidima ce; sai yă yi hidima. In kuma ta koyarwa ce, sai yă koyar;

⁸ in ta karfafawa ce, sai yă karfafa; in kuma ta ba da taimako ce don biyan bukatun wadansu, sai yă yi haka hannu sake; in ta shugabanci ce, sai yă yi shugabanci da himma; in ta nuna jinkai ce, sai yă yi haka da fara'a.

Kauna

⁹ Dole kauna tă zama ta gaskiya. Ku ki duk abin da yake mugu; ku manne wa abin da yake nagari.

¹⁰ Ku ba da kanku ga junna cikin kauna irin ta 'yan'uwa. Kowa yă yi kokari wajen girmama wani fiye da kansa.

¹¹ Kada ku zama marasa himma, sai dai masu himma a ruhaniyarku, kuna bauta wa Ubangiji.

¹² Ku yi farin ciki cikin bege, hakuri cikin shan wuya, aminci cikin addu'a.

¹³ Ku taimaki mutanen Allah masu bukata. Ku zama masu karban baki.

¹⁴ Ku sa wa masu tsananta muku albarka; ku sa albarka kada fa ku la'anta.

¹⁵ Ku yi murna da masu murna, ku yi kuka da masu kuka.

¹⁶ Ku yi zaman lafiya da junna. Kada ku nuna girman kai, sai ma ku riķa cudanya da talakawa. Kada ku zama masu daga kai.

¹⁷ Idan kowa ya yi muku mugunta, kada ku sāka masa da mugunta. Ku lura don ku aikata abin da kowa zai iya gani cewa daidai ne.

¹⁸ Ku yi iya koķarinku, in zai yiwu, ku yi zaman lafiya da kowa.

¹⁹ Kada ku yi ramuwa, abokaina, sai dai ku bar wa Allah. Gama a rubuce yake cewa, “Ramuwa tawa ce; zan kuwa sāka,”* in ji Ubangiji.

²⁰ A maimakon haka,
“In abokin gābanka yana jin yunwa, ka ciyar da shi;
in yana jin kishirwa, ka ba shi ruwan sha.
Ta yin haka, za ka tara garwashin wuta a kansa.”†
²¹ Kada ku bar mugunta ta sha kanku, sai dai ku sha kan mugunta ta wurin aikata nagarta.

13

Biyayya ga masu mulki

¹ Dole kowa yă yi biyayya ga masu mulki, gama babu wani iko sai ko in Allah ya yarda. Duk hukumomin da muke su, nadin Allah ne.

² Saboda haka, duk wanda ya yi tawaye ga hukuma yana yin tawaye da abin da Allah ya nafa ne, wadanda kuwa suke aikata haka, za su jawo wa kansu hukunci.

³ Gama masu mulki ba abin tsoro ba ne ga wadanda suke yin abin da yake daidai, sai dai ga wadanda suke aikata laifi. Kana so ka rabu da jin tsoron wanda yake mulki? To, sai ka aikata abin da yake daidai, zai kuwa yabe ka.

⁴ Gama shi bawan Allah ne don kyautata rayuwarka. Amma in ka aikata mugunta, to, sai ka ji tsoro, don ba a banza ne shugaba yake dfaukan takobinsa ba. Shi fa bawan Allah ne,

---

* **12:19** M Sh 32.35   † **12:20** K Mag 25.21,22

ta wurinsa ne fushin Allah yakan hukunta masu laifi.

⁵ Saboda haka, dole a yi biyayya ga hukumomi, ba don gudun horo kawai ba amma don lamirinku.

⁶ Shi ne ma ya sa kuke biyan haraji, gama hukumomin nan bayin Allah ne, wadanda suke ba da dukan lokacinsu don aikin shugabanci.

⁷ Ku ba wa kowa hakkinsa. In kuna da bashin haraji, sai ku biya; in kudfin shiga ne, ku biya kudfin shiga; in ladabi ne, ku yi ladabi; in kuma girmamawa ne, ku ba da girma.

Ku yi kauna, gama ranar ta yi kusa

⁸ Kada hakkin kowa yă zauna a kanku, sai dai na kaunar juna, don mai kaunar makwabcinsa ya cika Doka ke nan.

⁹ Umarnan nan, “Kada ka yi zina.” “Kada ka yi kisankai.” “Kada ka yi sata.” “Kada kuma ka yi kyashi.”* Da dai duk sauran umarnai an kunshe su ne a wannan kalma “Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.”

¹⁰ Kauna ba ta cutar da makwabci. Saboda haka kauna cika Doka ce.

¹¹ Ku yi wannan domin kun san irin zamanin da kuke ciki. Lokaci ya yi da za ku farka daga barcinku, don cetonmu ya yi kusa yanzu fiye da lokacin da muka fara ba da gaskiya.

¹² Dare fa ya kusan karewa; gari kuma yana gab da wayewa. Saboda haka bari mu kawar da ayyukan duhu mu kuma yafa kayan yaki na haske.

---

* **13:9** Fit 20.13-15,17; M Sh 5.17-19; M Sh 5.21

¹³ Bari mu tafiyar da al'amuranmu yadda ya dace a yi da rana, ba a cikin shashanci da buguwa ba, ba cikin fasikanci da rashin kunya ba, ba kuma cikin fadfa da kishi ba.

¹⁴ A maimakon haka, ku dauki halin Ubangiji Yesu Kiristi, kada kuma ku yi tunani game da yadda za ku gamsar da sha'awace-sha'awacen mutuntaka.

14

Marasa karfi da masu karfi

¹ Ku karbi wanda bangaskiyarsa ba tă yi karfi ba, amma fa kada ku hukunta shi a kan abubuwan da ake da shakka a kai ba.

² Bangaskiyar mutum ta yarda masa yă ci kome, amma wanda bangaskiyarsa ba tă yi karfi ba, yakan ci kayan lambu ne kawai.

³ Mutumin da yake cin kowane irin abinci, kada yă rena wanda ba ya cin, wanda kuma ba ya cin kowane irin abinci, kada yă ga laifin mutumin da yake ci, domin Allah ya riga ya karfe shi.

⁴ Kai wane ne har da za ka ga laifin bawan wani? Ko bawan yă yi aiki mai kyau, ko yă kăsa, ai, wannan ruwan maigidansa ne. Za a ma tsai da shi, domin Ubangiji yana da ikon tsai da shi.

⁵ Wani yakan dauki wata rana da daraja fiye da sauran ranaku; wani kuma yana ganin dukan ranakun daya ne. Ya kamata kowa yă kasance da tabbacı a cikin zuciyarsa.

⁶ Wannan mai daukan rana daya da muhim-mancı fiye da sauran, yana yin haka ne ga Ubangiji. Wannan mai cin nama, yana yin haka

ne ga Ubangiji, gama yakan yi godiya ga Allah; wannan da ba ya ci kuwa, yana yin haka ne ga Ubangiji yana kuwa yin godiya ga Allah.

⁷ Gama ba waninmu da yake rayuwa wa kansa kadai, kuma ba waninmu da kan mutu don kansa kadai.

⁸ In muna rayuwa, muna rayuwa ne ga Ubangiji; in kuma muna mutuwa, muna mutuwa ne ga Ubangiji. Saboda haka, ko muna a raye ko muna a mace, mu na Ubangiji ne.

⁹ Saboda wannan ne Kiristi ya mutu, ya kuma sâke rayuwa domin yă zama Ubangiji na matattu da na masu rai.

¹⁰ Kai kuwa, don me kake ganin laifin dan'uwanka? Ko kuma don me kake rena dan'uwanka? Gama duk za mu tsaya a gaban kujerar shari'ar Allah.

¹¹ A rubuce yake cewa,
“‘Muddin ina raye,’ in ji Ubangiji,
‘kowace gwiwa za tă durkusa a gabana;

kowane harshe kuma zai furta wa Allah.’”*

¹² Don haka kowannenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah.

¹³ Saboda haka bari mu daina ba wa juna laifi. A maimakon, sai kowa yă yi niyya ba zai sa dutsen tuntube ko abin sa fâduwa a hanyar dan'uwansa ba.

¹⁴ A matsayina na mai bin Ubangiji Yesu na tabbata kwarai cewa babu abincin da yake marar tsabta don kansa. Amma in wani ya cfauka wani abu marar tsabta ne, to, a gare shi marar tsabta ne.

---

* ^{14:11} Ish 45.23

15 In kana bata wa dān'uwanka zuciya saboda abincin da kake ci, ba halin kauna kake nunawa ba ke nan. Kada abincin da kake ci yā zama hanyar lalatar da dān'uwanka wanda Kiristi ya mutu dominsta.

16 Kada ka bar abin da ka dauka a matsayi kyakkyawa yā zama abin zargi ga wadansu.

17 Gama mulkin Allah ba batun ci da sha ba ne, sai dai na adalci, salama, da kuma farin ciki cikin Ruhu Mai Tsarki,

18 duk kuwa wanda yake bauta wa Kiristi a haka yana faranta wa Allah rai ne, yardajje kuma ga mutane.

19 Saboda haka sai mu yi iya ūkari mu aikata abin da zai kawo salama da kuma ingantawa ga junna.

20 Kada ku lalatar da aikin Allah saboda abinci. Dukan abinci mai tsabta ne, sai dai ba daidai ba ne mutum yā ci abin da zai sa wani yā yi tuntube.

21 Ya fi kyau kada ka ci nama ko ka sha ruwan inabi ko kuma ka yi wani abin da zai sa dān'uwanka yā fādi.

22 Bari duk ra'ayin da kake da shi game da wannan sha'ani yā kasance tsakaninka da Allah. Mai albarka ne wanda zuciyarsa ba tā ba shi laifi game da abin da shi da kansa ya dauka cewa daidai ne ba.

23 Amma wanda yake da shakka yakan jawo wa kansa hukunci ne in ya ci, domin yana ci ne ba bisa ga bangaskiya ba; kuma duk abin da bai zo daga bangaskiya ba zunubi ne.

15

1 Mu da muke da karfi ya kamata mu yi hakuri

da kāsawar marasa karfi ba kawai mu gamshi
kanmu ba.

² Ya kamata kowannenmu yă faranta wa
mafkwabcinsa rai don kyautata zamansa domin
kuma yă gina shi.

³ Gama ko Kiristi ma bai gamshi kansa ba,
amma kamar yadda yake a rubuce cewa, "Zage-
zagen da wadansu suka yi maka, duk sun fādo a
kaina."*

⁴ Gama duk abin da aka rubuta a dā an rubuta
ne domin yă koya mana, don ta wurin jimrewa
da kuma karfafawar Nassosi mu kasance da
bege.

⁵ Bari Allah mai ba da hakuri da kuma
karfafawa yă ba ku ruhun hadinkai da juna
yayinda kuke bin Kiristi Yesu,

⁶ don da zuciya cfaya da kuma baki cfaya kuke
daukaka Allah da kuma Uban Ubangijinmu Yesu
Kiristi.

⁷ Ta haka sai ku karbi juna kamar yadda Kiristi
ya karbe ku, don a yabi Allah.

⁸ Ina dai gaya muku cewa Kiristi ya zama
bawan Yahudawa a madadin gaskiyar Allah, don
yă tabbatar da alkawaran da aka yi wa kakannin
kakanninmu

⁹ domin Al'ummai su cfaukaka Allah saboda
jinkansa, kamar yadda yake a rubuce,
"Saboda haka zan yabe ka a cikin Al'ummai;
zan rera wakoki ga sunanka."†

¹⁰ Ya kuma ce,
"Ku yi farin ciki, ya Al'ummai, tare da muta-
nensa."‡

---

* **15:3** Zab 69.9   † **15:9** 2Sam 22.50; Zab 18.49   ‡ **15:10** M Sh
32.43

11 Da kuma,

“Ku yabi Ubangiji, dukanku Al’ummai,
ku kuma rera masa yabo, dukanku mutanen
duniya.”§

12 Kuma Ishaya ya ce,

“Tushen Yesse zai tsiro,
wanda zai taso yă yi mulkin al’ummai;
al’ummai za su sa bege a gare shi.”*

13 Bari Allah na bege yă cika ku da matukar
farin ciki da salama yayında kuke dogara gare
shi, domin ku yalwata cikin bege ta wurin ikon
Ruhu Mai Tsarki.

Bulus mai hidima ga al’ummai

14 Ni kaina na tabbata, ’yan’uwana, cewa ku
kanku kuna cike da kirki, cikakku cikin sani da
kuma kwararru don yin wa juna gargadî.

15 Na rubuta muku gabagadi a kan wadsansu
batuttuwa, don in sâke tuna muku su, saboda
alherin da Allah ya ba ni

16 in zama mai hidimar Kiristi Yesu ga
Al’ummai da aikin firist na yin shelar bisharar
Allah, don Al’ummai su zama hadaya mai
karbuwa ga Allah, tsattsarka ta wurin Ruhu Mai
Tsarki.

17 Saboda haka ina takama cikin Kiristi Yesu a
cikin hidimata ga Allah.

18 Ba zan yi karambani in fadî kome ba sai dai
abin da Kiristi ya aikata ta wurina a jagorantar
da Al’ummai su yi biyayya ga Allah ta wurin abin
da na fada da kuma aikata

19 ta wurin ikon alamu da ayyukan banmamaki, da kuma ikon Ruhun Allah. Ta haka daga Urushalima har yă zuwa kewayen Illirikum, na yi wa'azin bisharar Kiristi.

20 Labudda, burina shi ne in yi wa'azin bishara inda ba a san Kiristi ba, don kada yă zama ina gini ne a kan tushen da wani ya kafa.

21 Sai dai kamar yadda yake a rubuce,
“Wadanda ba a fada musu labarinsa ba za su gani,

wadanda kuma ba su ji ba za su fahimta.”[†]

22 Wannan ne ya sa sau da yawa aka hana ni zuwa wurinku.

Shirin Bulus yă ziyarci Roma

23 Amma yanzu da babu sauran wurin da ya rage mini in yi aiki a wadannan yankuna, da yake kuma shekaru masu yawa ina da marmari in gan ku,

24 ina shirin yin haka in na tafi Sifen. Ina fata in ziyarce ku yayinda nake wucewa don ku raka ni can, bayan na ji dadin zama tare da ku na d'an lokaci.

25 Yanzu kam, ina hanyata zuwa Urushalima don in kai gudummawa ga tsarkaka a can.

26 Gama Makidoniya da Akayya sun ji dadin yin gudummawa domin matalautan da suke cikin tsarkakan da suke a Urushalima.

27 Sun kuwa ji dadin yin haka, gama ya zama kamar bashi ne a gare su. Da yake Al'ummai sun sami rabo cikin albarkun ruhaniyar Yahudawa, ya zama musu kamar bashi su ma su taimaki Yahudawa da albarkunsu na kayan duniya.

[†] **15:21** Ish 52.15

28 Saboda haka in na kammala wannan aiki na kuma tabbata cewa sun karbi wannan amfani, zan tafi Sifen in kuma ziyarce ku a hanyata.

29 Na san cewa sa'ad da na zo wurinku, zan zo ne cikin yalwar albarkar Kiristi.

30 Ina rokonku 'yan'uwa, saboda Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma saboda kaunar Ruhu, ku hadfa kai tare da ni cikin famata ta wurin yin addu'a ga Allah saboda ni.

31 Ku yi addu'a don in kubuta daga hannun marasa bi a Yahudiya don kuma gudummawar da nake kaiwa Urushalima ta zama abar karba ga tsarkaka a can,

32 don da yardar Allah, in iso wurinku da farin ciki in kuma wartsake tare da ku.

33 Allah na salama yă kasance tare da ku duka. Amin.

16

Gaisuwa ta kaina

1 Ina gabatar muku da 'yar'uwarmu Fibi, baranyar ikkilisiya a Kenkireya.

2 Ina rokonku ku karbe ta a cikin Ubangiji yadda ya dace a karbi tsarkaka a kuma ba ta kowane irin taimakon da take bukata daga wurinku, gama ta zama mai taimako kwarai ga mutane masu yawa, hadse da ni ma.

3 Ku gai da Firiskila da Akwila, abokan aikina cikin Kiristi Yesu.

4 Sun yi kasai da ransu saboda ni. Ba ni kadai nake musu godiya ba amma har ma da dukan ikkilisiyoyin Al'ummai.

⁵ Ku kuma gai da ikkilisiyar da take haduwa a gidansu.

Ku gai da kaunataccen abokina Efenetus, wanda ya zama na farko a karbar Kiristi a lardin Asiya.

⁶ Ku gai da Maryamu wadda ta yi muku aiki tukuru.

⁷ Ku gai da Anduronikus da Yuniyas, dangina wadfanda aka daure a kurkuku tare da ni. Su fitattu ne sosai a cikin manzanni, sun riga ni zama masu bin Kiristi.

⁸ Ku gai da Amfiliyatus, kaunataccena a cikin Ubangiji.

⁹ Ku gai da Urbanus, abokin aikinmu cikin Kiristi, da kuma kaunataccen abokina Sitakis.

¹⁰ Ku gai da Afelles wanda amincinsa cikin Kiristi tabbatacce ne.

Ku gai da iyalin gidan Aristobulus.

¹¹ Ku gai da dan'uwana, Hirodiyon.

Ku gai da iyalin gidan Narkissus da suke cikin Ubangiji.

¹² Ku gai da Tiriyifena da Tiriyifosa, matan nan da suke aiki tuƙuru cikin Ubangiji.

Ku gai da kaunatacciyata Fersis, wata matan da ta yi aiki tuƙuru cikin Ubangiji.

¹³ Ku gai da Rufus zababbe cikin Ubangiji, da kuma mahaifiyarsa, wadda ta zama kamar mahaifiya a gare ni.

¹⁴ Ku gai da Asinkiritus, Filegon, Hermes, Faturobas, Hermas da kuma 'yan'uwan da suke tare da su.

15 Ku gai da Filologus, Yuliya, Nereyus da 'yar'uwarsa, da kuma Olimfas da dukan tsarkakan da suke tare da su.

16 Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki.

Dukan ikkilisiyoyin Kiristi suna gaishe ku.

17 Ina rokonku, 'yan'uwa, ku yi hankali fa da masu raba tsakani, sabanin koyerwar da kuka koya, suna sa tuntube. Ku yi nesa da su.

18 Gama irin wadannan mutane ba sa bautar Ubangijinmu Kiristi, sai dai cikinsu. Ta wurin yaudara da kuma dadin baki, suna rudin marasa wayo.

19 Kowa ya riga ya ji game da biyayyarku, don haka ina cike da farin ciki game da ku; amma ina so ku zama masu hikima game da abin da yake nagari, ku kuma zama marasa laifi ga abin da yake mugu.

20 Allah na salama zai tattake Shaidan ba da dadewa ba yă kuma sa shi a karkashin sawunku.

Alherin Ubangijinmu Yesu kuma yă kasance tare da ku.

21 Timoti, abokin aikina, yana gai da ku, haka ma Lusiyus, Yason, da Sosifater, dangina.

22 Ni, Tertiyus, wanda ya rubuta wannan wasika, ina gai da ku cikin Ubangiji.

23 Gayus, mai masaukina, mai kuma saukar da dukan 'yan Ikkilisiya, yana gaishe ku.

Erastus, mai bi da ayyukan jama'ar gari, da kuma dan'uwanmu Kwartus, suna gaishe ku.*

25 Daukaka ta tabbata ga mai ikon karfafa ku bisa ga bisharata, bisa ga wa'azin Yesu Kiristi, wadda ta gare ta ne aka bayyana asirin nan da yake boye tun fil azal,

26 amma yanzu kuwa aka bayyana, aka kuma sanar ta wurin rubuce-rubucen annabawa bisa ga umarnin Allah madawwami, domin dukan al'ummai su gaskata su kuma yi masa biyayya

27 d'aukaka ta tabbata har abada ga Allah, wanda shi ne kadai mai hikima ta wurin Yesu Kiristi! Amin.

---

* **16:23** Wadansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da gaisuwarsu. **24** Alherin Ubangijinmu Yesu Almasihu yā tabbata a gare ku duka. Amin

**Biblica® Budaddën Littafi Mai Tsarki,
Sabon Rai Don Kowa™**

**Hausa: Biblica® Budaddën Littafi Mai Tsarki, Sabon
Rai Don Kowa™ (Bible) of Nigeria**

copyright © 2009, 2020 Biblica, Inc.

Language: Hausa

Contributor: Biblica, Inc.

An sami wannan aiki a saukake a karkashin lasisin Kasa da kasa na Lasisin Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 na Kasa da kasa (CC BY-SA). Don a ga kwafin wannan lasisi, a ziyarci: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ko kuma a ika ta wasika zuwa ga Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” wani tambarin ne da aka yi wa rajista ta hannun Biblica, Inc., kuma yin amfani da tambarin Biblica® na bukata rubutaccen izinin Biblica, Inc. A karkashin sharadin lasisin CC BY-SA, za ka iya kwafa ka kuma sâke raba wannan aikin da ba a gyaggyara ba muddin ba ka taba tambarin nan na Biblica® ba. Idan ka gyara wani kwafi ko ka juya wannan aiki, ta wurin kirkiro da aikin da aka samu, dole ne ka ka cire tambarin Biblica®. A aikin da aka samo, dole ne ka nuna canje-canjen da ka yi, ka kuma nuna aikin haka: “Ainihi aikin ta hannun Biblica, Inc. yana nan kyauta a www.biblica.com da budaddën Littafi Mai Tsarki.”

Dole sharadin neman izini ya fita a kan kan magana ko kuma a shafi neman izinin aiki kamar haka:

Biblica® Budaddën Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don Kowa™

Neman RubutaccenIzini © 2009, 2020 ta hannun Biblica, Inc.

Biblica® Open Hausa Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2020 by Biblica, Inc.

“Biblica” wani tambarin ne da aka yi wa rajista a ofishi Lamba Kerar da Tambari a Amurka ta hannun Biblica, Inc. Wanda aka yi amfani ta wurin samun izini.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Dole kuma a samo aikin da ka yi daga ainihin aikin a karkashin wannan lasisi (CC BY-SA).

Idan za ka so ka sanar da Biblica, Inc. dangane da juyinka na wannan aiki, sai ka tuntube mu a <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Budafden Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don Kowa™

Neman RubutaccenIzini © 2009, 2020 ta hannun Biblica, Inc.

Biblica® Open Hausa Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" wani tambarin ne da aka yi wa rajista a ofishi Lamba Kerar da Tambari a Amurka ta hannun Biblica, Inc. Wanda aka yi amfani ta wurin samun izini.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

18113be6-b3a0-530a-b78f-a25225282250